

Patientinformation APC-resistens (mutation i faktor V-genen)

Det kan finnas många olika orsaker bakom uppkomsten av en blodpropp. Under senare år har man funnit olika ärftliga rubbningar (anlag) som ökar risken för att bilda blodproppar hos en drabbad individ. Det är då vanligt att flera individer i familjen/slakten bär på anlaget.

APC-resistens är en ärftlig rubbning som medför att blodet har något lättare för att koagulera (levra sig). APC-resistens av heterozygot typ innebär att man fått anlaget för APC-resistens av en av sina föräldrar. APC-resistens av homozygot typ innebär att man fått anlaget för APC-resistens av båda sina föräldrar.

Personer som har APC-resistens kan ha lättare att få venösa blodproppar än andra, men de flesta personer med APC-resistens drabbas aldrig av någon blodpropp. Blodproppsbenägenheten vid APC-resistens visar sig oftast i situationer då det lättare uppstår blodpropp än normalt, exempelvis i samband med operationer, graviditet och förlossning, p-pillerbehandling, långvarigt sängläge vid sjukdom och långvarigt stillasittande vid t.ex. buss- och flygresor.

Om man har APC-resistens och har drabbats av blodpropp kan det därför vara motiverat med långvarig behandling med blodförtunnande medel. Det kan också ibland vara motiverat med förebyggande behandling i samband med risksituationer som beskrivits ovan.

Vid långa resor kan man själv motverka blodproppsbildning genom att använda kompressionsstrumpor och röra på benen så att benmuskulerna, särskilt i vaden, får arbeta. Detta förbättrar blodets återflöde och minskar blodproppsriskerna. P-piller av kombinationstyp skall inte användas. Östrogeninnehållande hormonläkemedel skall heller inte användas. P-piller som enbart innehåller gestagen (minipiller), hormonspiral och vissa depåpreparat kan användas.

I Sverige är ca 5-10 % av befolkningen bärare av anlaget för APC resistens.